

Päivitetty 28.6. 11:01, julkaistu 24.6. 16:36

Kirsti kerää mikrohistorioita Raahesta

KÄSIKIRJOITUS Missä kasvoivat Raahen maukkaimmat tomaatit? Ja mitä tapahtui Museonrannan persemäessä? Maistelkaapas tätä: *"Hassisen kauppa sai paljon uusia asiakkaita Rautaruukille töihin tulleiden perheistä. Pienen kaupungin rauhalliseen elämänmenoon ei aina ollut helppo juurtua.*

– Mikä siinä on, kun tähän raahelaisuuteen ei oikein pääse sisälle? tuskaili eräs Satamakankaalla asunut rouva.

– Me ollaan täällä vähän pölijä. Ei meitä pija ottaa niin täyvestä, Esteri lohdutti asiakastaan, joka muisti nämä sanat ja kertoi myöhemmin saaneensa niistä apua."

Raahelaisen perinteen tallentajana jo tutuksi tullut **Kirsti Vähäkangas** on juuri saanut valmiiksi uusimman kirjansa käsikirjoituksen. *Juorupeilin* ilmestymispäivä on joskus syksyllä. Kirjaan on valikoitu 57 tarinaa. Jopa kirjan nimeen sisältyy palanen paikkakunnan historiaa.

– Mikä se on, joka kahden klasin läpi katsoo kolmanteen? arvuuteltiin vanhassa Raahessa. Se on rillipäämummu, joka tiiraillee katupeilin kautta kaupungin elämää, kirjan tekijä valistaa.

Kirjan tarinoilla ei ole mitään tekemistä juurujen kanssa. Tarinoita ei ole liioin tempaistu tekijän omasta mielikuvituksesta.

– Tarinat perustuvat haastatteluihin, joissa ihmiset puhuvat omalla äänenpainollaan. Niinpä kirjan kieliasu vaihtelee. Välillä puhutaan Raahen murretta, kun taas osa tarinoista on kirjoitettu yleiskielellä.

Lukija hotkaisee tarinan muutamassa hetkessä. Kokonaan toinen juttu on tarinan kokoaminen.

– Yksi päivä menee helposti ensinnäkin haastatteluun. Kun raataillaan kaikessa rauhassa, asiat nousevat paremmin mieleen. Sitten kirjoitan jutun kotona kammarin nurkassa. Valmiin tekstin vien luettavaksi haastateltavan postilaatikkoon. Sen jälkeen menen uudelleen haastateltavan luo, ja teksti käydään yhdessä läpi. Siinäkin saattaa mennä päivä, kun uusia asioita alkaa pulpahtella mieleen. Jos haastateltavalla on sähköposti, niin sitten keskustelua käydään kirjoittelemalla.

Kirjan tekijä vakuuttaa, että ajan käyttö on vaivansa väärti: saadaan lopputulos, johon sekä kirjoittaja että haastateltava ovat tyytyväisiä.

Juorupeilin lähtölaukaus oli ikimuistoinen. Oikeastaan mitään uutta kirjaa ei olisi pitänyt syntyä vuosikausiin. Mutta.

– Torstaina 14. tammikuuta kännykkä käläkätti. Kustantaja Arto Pietilä soitti ja kertoi haluavansa julkaista kirjan Raahen murteella. Kysymys kuului, voisinko minä toimittaa hänelle käsikirjoituksen.

Kirsti Vähäkankaan edellinen kirja *Höykäsen pölläys* ilmestyi viime kesänä. Esikoinen, *Silippuja ja säpäleitä*, on vuosimallia 2005. Molemmat ovat omakustanteita, ja siihen puoleen liittyy arvaamattoman paljon ylimääräistä työtä.

– Kun murehtii markkinoinnista ja pyörittelee raskaita kirjalaatikoita kerrostalokaksion nurkissa, tietää olevansa kirjojen kanssa tekemisissä. Niinpä sanoin viime kesänä, että ainakaan viiteen vuoteen en havittele uutta kirjaa. Mutta kustantajan yhteydenotto muutti tilanteen. Tarjous oli niin houkutteleva, ettei siitä voinut kieltäytyä.